

Der Klassenraum braucht Klasse Klasa potrzebuje klasy

Katarzyna Kober
Rafał Otręba

Scenariusz lekcji

**Poradnik metodyczny do programu nauczania języka niemieckiego
dla III etapu edukacyjnego – szkoły branżowej I i II stopnia**

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Klasa, czas trwania zajęć:

II (w szczególności grupy uczniów kształcących się w zawodach architektoniczno-budowlanych), 90 minut

Cele ogólne:

Uczeń:

- posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w zakresie tematu „Edukacja” (szkoła i jej pomieszczenia);
- rozwija umiejętność tworzenia prostych wypowiedzi pisemnych;
- rozwija umiejętność tworzenia prostych, w miarę płynnych wypowiedzi ustnych;
- rozwija umiejętność samooceny;
- rozwija umiejętność współpracy w grupie.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- opisuje salę lekcyjną;
- przedstawia sposób postępowania (udziela wskazówek dotyczących aranżacji sali lekcyjnej);
- przekazuje informacje w formie ustnej (prezentacja).

Metody i techniki pracy:

- metoda *Placemat*;
- metoda rybiego szkieletu.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca z całą klasą.

Pomoce i środki dydaktyczne:

- karta pracy nr 1 (*Placemat*);
- karta pracy nr 2 (rybi szkielet);
- arkusz papieru do przygotowania plakatu;
- projektor multimedialny;
- tablica.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Część wstępna

Nauczyciel informuje uczniów, że w ankiecie zatytułowanej „Klasa potrzebuje klasy” sala lekcyjna numer 5 została wytypowana przez społeczność uczniowską do całkowitej zmiany aranżacji. Podczas lekcji uczniowie będą poszukiwać odpowiedzi na pytanie: „Co należy zrobić w celu zmiany przestrzeni w sali lekcyjnej numer 5?”.

Część właściwa

Nauczyciel przygotowuje dla każdej trzy-, czteroosobowej grupy kartę pracy nr 1 (*Placemat*). Na arkuszu formatu A3 zapisuje w środkowym polu pytanie: *Was sollen*

wir im Klassenraum Nr. 5 ändern? W zależności od liczebności grupy na arkuszu przygotowane zostaje jedno pole do dyspozycji każdego ucznia. Uczniowie wpisują w swoje pola propozycje zmian (np. *die Wände streichen, neue Tische, viele Pflanzen, andere Farben, bunt, hell* itd.). Arkusz obracany jest tak, aby każdy uczeń miał możliwość zapoznania się z propozycjami pozostałych członków grupy. Ostatnim krokiem jest wpisanie wspólnie wypracowanej propozycji, będącej odpowiedzią na pytanie zapisane w środkowym polu.

Uczniowie otrzymują od nauczyciela kartę pracy nr 2 (rybi szkielet). W głowie ryby zostaje zapisane hasło: *konkrete Lösungen*. Zadaniem uczniów jest wypracowanie konkretnych rozwiązań do aspektów: *Wände, Sitzarrangements, Pflanzen* itd. Aby opracować konkretne rozwiązania, uczniowie odpowiadają na pytania:

- *Was brauchen wir?*
- *Wie viele Liter Wandfarbe?*
- *Was können wir selbst machen?*
- *Wo können wir das kaufen?*
- *Wie viel kostet das?*
- *Wie können wir das finanzieren?*

Przykładowo – *Wände*:

- *Wir wollen die Wände grün streichen. Wir können das selbst machen, aber dafür brauchen wir: X Liter Wandfarbe (25 Quadratmeter Fläche), Farbröhrer, eine Farbwanne oder einen Eimer, eine Leiter. Das kostet ungefähr X PLN. Vielleicht können wir die Werkzeuge ausleihen. Wir fragen unsere Praktikumsleiter.*

Wszystkie konkretne rozwiązania uczniowie zapisują przy ości związanej z danym aspektem.

Część podsumowująca

Po zakończeniu zadania każda grupa przedstawia ustnie na forum klasy efekty swojej pracy – własny projekt aranżacji. Uczniowie oceniają każdy projekt, biorąc pod uwagę następujące kryteria: koszt wykonania, czas potrzebny na realizację zadania, estetykę, wkład własny uczniów. Projekt oceniany jest w skali 1–10. Nauczyciel informuje, że wszystkie projekty zostaną przedstawione członkom rady pedagogicznej – w kolejności wskazanej przez uczniów.

Uczniowie dokonują ewaluacji zajęć w formie samooceny. Cel dla każdego ucznia jest jednakowy: gotowość włączenia się w aranżację sali lekcyjnej. Aby osiągnąć go, uczniowie odpowiadają pisemnie na poniższe pytania:

- *Ile czasu możesz poświęcić na wykonanie nowej aranżacji klasy?*
- *Jakie Twoje umiejętności będą przydatne w aranżacji sali lekcyjnej?*
- *Jakie problemy przewidujesz w związku z realizacją pomysłu aranżacji sali lekcyjnej?*

Uczniowie zapisują odpowiedzi na karteczkach i przekazują je nauczycielowi. Nauczyciel w ten sposób może ocenić realną możliwość realizacji pomysłu uczniów przy posiadanym potencjale grupy. Ocenę przedstawia na kolejnej lekcji.

Sposoby oceniania

Lekcja umożliwia prowadzenie przez nauczyciela obserwacji pracy grupowej uczniów. Nauczyciel po zajęciach przekazuje uczniom przygotowany wcześniej arkusz oceny kompetencji w zakresie prezentowanej przez uczniów postawy podczas pracy zespołowej (skala oceny: 1 – TAK, 2 – CZASAMI, 3 – NIE). Przykładowe kryteria sukcesu:

- jesteś asertywny(-a);
- jesteś życzliwy(-a) dla innych;
- określasz mocne i słabe strony innych i umiejętnie je wykorzystujesz;
- pomagasz innym;
- motywujesz innych;
- zwracasz się o pomoc, kiedy tego potrzebujesz;
- dbasz o sukces w osiągnięciu celu pracy grupowej.

Komentarz metodyczny

Uczniowie podczas lekcji doskonalą umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, w szczególności dotyczących współpracy w grupie.

Istotnym elementem lekcji jest także doskonalenie kompetencji w zakresie umiejętności uczenia się, w szczególności w kontekście tworzenia środowiska sprzyjającego nabywaniu wiedzy i umiejętności.

Lekcja daje możliwość wyzwolenia kreatywności uczniów. Szczególną rolę podczas lekcji będzie odgrywać odwołanie się do doświadczeń i umiejętności uczniów, które wynikają z obranej przez nich drogi kształcenia w określonym zawodzie. Uczniowie będą mieli możliwość autentycznej partycypacji w procesie kształcenia, zgodnie z ich umiejętnościami, co dodatkowo wzmacnia motywację wewnętrzną.

Dostosowanie do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Uczniowie z dysfunkcją słuchu: zalecane jest ustawienie ławek w formie podkowy/ jodełki; dobrze, gdy uczeń siedzi możliwie blisko nauczyciela; nauczyciel nie powinien jednocześnie mówić i pisać na tablicy, powinien stosować przerwy, aby uczeń zdążył zanotować.
- Uczniowie niedostosowani społecznie lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym – zalecane jest stosowanie gratyfikacji za każdorazowy wysiłek, czasem bywa konieczne zorganizowanie pomocy koleżeńskiej dla ucznia niedostosowanego społecznie (np. podczas pracy grupowej).
- Wszelkie instrukcje i komunikaty nauczyciel powinien formułować w sposób jasny i zrozumiały, stosując krótkie zdania; polecenia należy w razie potrzeby powtarzać, a pracę dzielić na etapy.

Nauczanie zdalne

Pracę metodą *Placemat* można zaproponować także w warunkach nauczania zdalnego (przykład lekcji z wykorzystaniem metody na stronie: goethe.de/placemat; dostęp 25.10.2022).

Rybi szkielet można zastąpić mapą myśli (przykład kreatora mapy myśli: canva.com/mapa; dostęp 25.10.2022). Zaletą takiego rozwiązania jest możliwość pracy w czasie rzeczywistym nad tym samym projektem przez wszystkich uczniów, łatwa

wizualizacja danych oraz możliwość osadzenia jej w prezentacjach uczniów.

Do oceny projektu można wykorzystać dostępne w internecie narzędzie [AnswerGarden](#) (dostęp 25.10.2022) Nauczyciel przygotowuje pytania dla uczniów i zadaje pytanie: *Welches Projekt wählst du?* Uczniowie wpisują numer wybranego przez siebie projektu.

Ewaluacja lekcji może zostać przygotowana z użyciem dostępnych narzędzi (np. Formularze Google, Microsoft Forms itd.).

Rafał Otreba – doktor ekonomii w zakresie nauk o zarządzaniu, nauczyciel dyplomowany, nauczyciel języka niemieckiego, dyrektor szkoły, adiunkt Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach; edukator z zakresu języka niemieckiego, trener w zakresie m.in. kompetencji kluczowych, ewaluacji w edukacji, przywództwa edukacyjnego; autor i współautor publikacji z zakresu zarządzania oświatą, dydaktyki języków obcych i logistyki.

Katarzyna Kober – magister filologii w zakresie filologii germańskiej; nauczycielka języka niemieckiego; współautorka programów nauczania ze scenariuszami lekcji do języka niemieckiego na II i III etapie edukacyjnym; certyfikowana egzaminatorka Instytutu Goethego.